



Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-01202/2020-03

Датум: 07.10.2020.

Београд

На основу члана 5 а. Закона о министарствима („Сл. гласник Р.Србије», број 44/14, 14/15, 54/15 и 96/15 – др. закон, 62/2017), чланова 18., 24. и 28. став 1. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије», број 135/04, 36/09), члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", број 18/16) и члана 23. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС", бр. 79/05, 101/07 и 95/10), поступајући по поднетом захтеву носиоца пројекта, „Elixir Zorka – Mineralna đubriva" d.o.o., ул. Хајдук Вељкова 1, Шабац, заведен под бројем 353-02-01202/2020-03 од 22.06.2020.године, Министарство заштите животне средине доноси

РЕШЕЊЕ

1. **ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ** на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта реконструкције постојећег производног погона за производњу минералних ђубрива у оквиру комплекса „Elixir Zorka“, на к.п. бр. 6915/35 К.О. Шабац, на територији града Шапца.
2. Носилац пројекта је дужан да спроведе мере заштите животне средине предвиђене Студијом о процени утицаја из тачке 1. овог решења (поглавље 8. предметне Студије).
5. Носилац пројекта је у **обавези да испоштује и друге услове и сагласности надлежних органа и организација** у складу са посебним законом.
6. Носилац пројекта је у **обавези да спроведе програм праћења утицаја на животну средину-мониторинг систем** (поглавље 9. предметне Студије).
7. Носилац пројекта се овим решењем посебно обавезује:
 - да може покренути пробну производњу која укључује коришћење отпадних материја након прибављања одговарајуће дозволе за поновно искоришћење отпада/ хемијски третман и поновно искоришћење пепела и шљаке, као фосфорне компоненте у процесу производње NPK ђубрива/ хемијски третман и трајно збрињавање киселих и базних водених раствора неутрализацијом у процесу производње NPK ђубрива;
 - да о покретању пробне производње обавести надлежни орган за процене утицаја на животну средину, надлежни орган за управљање отпадом, надлежни орган за издавање интегрисане дозволе и надлежни инспекцијски орган;
 - да о резултатима мониторинга загађујућих материја у ваздух током трајања пробне производње обавести надлежни инспекцијски орган.

8. Носилац пројекта је дужан да у року од две године од дана пријема одлуке о давању сагласности отпочне са извођењем пројекта. Решење и предметна Студија о процени утицаја саставни су део техничке документације потребне за прибављање дозволе или одобрења за почетак извођења пројекта.

9. О трошковима поступка биће решено посебним решењем.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта, „Elixir Zorka – Mineralna đubriva” d.o.o., ул. Хајдук Вељкова 1, Шабац, поднео је Министарству заштите животне средине захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта реконструкције постојећег производног погона за производњу минералних ђубрива у оквиру комплекса „Elixir Zorka“, на к.п. бр. 6915/35 К.О. Шабац, на територији града Шапца. Предметна Студија је у свему урађена у складу са Решењем којим се одређује обим и садржај Студије о процени утицаја на животну средину пројекта реконструкције постојећег производног погона за производњу минералних ђубрива у оквиру комплекса „Elixir Zorka“, на к.п. бр. 6915/35 К.О. Шабац, на територији града Шапца. заведен под бројем : 353-02-483/2020-03 од 03.06.2020.године.

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији – оглас у дневном листу «ДАНАС» од 07.08.2020.године, као и на службеном сајт-у министарства <http://www.eko.minpolj.gov.rs/obavestjenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>.

Јавна презентација и јавна расправа предметне Студије је одржана 28.08.2020.године у просторијама Центра за стручно усавршавање, Николе Тесле бр. 1А. На јавној презентацији и јавној расправи, осим представника надлежног министарства, локалне самоуправе и носиоца пројекта, „Elixir Zorka – Mineralna đubriva” d.o.o., Шабац, били су и представници заинтересоване јавности –представници невладиних организација, удружења и заинтересовани грађани („Европска зелена партија“, „Еко Дрина, Бадовинци“, „Шабац без смога“, „Шабачки еколошки покрет“, „Београдска отворена школа“, „РЕРИ“, „Академија струковних студија Шабац“ и они су своје примедбе и коментаре доставили маилом и у писаној форми, надлежном органу.

У складу са чланом 22. и члановима 23. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину, образована је Техничка комисија Решењем број: 353-02-01202/2020-03 од 06.08.2020. године која је разматрала предметну Студију о процени утицаја на животну средину. Дана 09.09.2020.године одржан је први састанак Техничке комисије за оцену Студије о процени утицаја пројекта реконструкције постојећег производног погона за производњу минералних ђубрива у оквиру комплекса „Elixir Zorka“, на к.п. бр. 6915/35 К.О. Шабац, на територији града Шапца, образоване Решењем број: 353-02-01202/2020-03 од 06.08. 2020.године, на коме је констатовано да је предметну Студију неопходно дорадити/допунити. (Примедбе Техничке комисије бр. 353-02-01202/2020-03 од 14.09.2020. године).

Одговори на примедбе Техничке комисије су следећи:

• Студија о процени утицаја у свом уводном делу траба да садржи, поред података о Носиоцу Пројекта, још и напомене ко је зашто и на основу чега радио студију. Такође у овом делу се даје списак релевантних законских докумената, коришћена пројектна документација са подацима ко је радио и када. У списак додатне литературе, наводе се извештаји, годишњаци и др. са такође, подацима ко је и када радио предметна истраживања, или мерења. Овде би такође требало дати и списак скраћеница и акронима, који се користе у тексту студије.

У складу са примедбом наведено је стављено на почетак Студије

У Садржај су укључена подпоглавља
Маргине су исправљене

• Кроз цео текст се прилажу копије првих страна решења, сагласности, или сертификати, који би требали бити у целости у Прилогу, а у тексту се могу само поменути. Овако, имамо само непотребно оптерећивање текста и заузимање простора.

У већем делу текста Студије поступљено у складу са примедбом
Примедбе према редоследу у Студији

1. Ст. 18, „суседна к.п. 6915/35“, зар то није парцела са објектом, проверити.

Уклоњено из текста Студије

2. Ст. 20. Копија плана парцела није дату тексту, као ни у Прилогу.

3. Ст. 21. Хидрологија површинских вода је скромно приказана, а подземне воде су дате у једној реченици.

Допуњено је за подземне воде стр..29

4. Ст. 22. Слике 3.4 и 3.5, нису приказане, а слика 2.4, не постоји. Проверити.

Исправљено, страна.30

5. Ст.29. Пише „из свезе Salicion albas Soo“, треба исправити.

Исправљено стр 36

6. Ст.35-37. У Поглављу 2. Опис локације даје се опис постројења за третман индустријске воде и паре, припрема ваздуха под притиском, као и хемикалије које се користе за потребе производње. Све ово треба пребацити у Поглавље 3. Опис пројекта. Потред сигурносних папира, који се дају у Прилогу (нема их), потребно је дати скраћену табелу са основним подацима о количинама и карактеристикама хемикалија.

Поступљено према примедбама; подаци које сте навели су пребачени у поглавље 3; дати су скраћени подаци за хемикалије од стр 47 до стр 53

7. Ст. 46-47. Поглавље 3, Опис пројекта. Није јасно зашто се дају копије описа скрубера из техничке документације, а не опис аутора студије. Такође, најпре, четири, па затим, још два пута се понавља потпуно исти опис скрубера, што би аутор студије могао да споји и самим тим скрати.

Опис је дат за све скрубере-7 скрубера, избрисане су копије из документације, стр 61

8. Ст. 49. Поново се даје копија из техничке документације са особинама врећастих филтера, а не опис аутора студије.

Исправљено, стр 64

9. Ст.50. У наставку описа врећастих филтера, прелази се на рецикулацију вода са референтним BREF документом. Овде би требало појаснити BREF документ и у односу на њега приказати нашу регулативу.

Појашњен је BREF стр 65;

10. Ст. 51. У три пасуса се два пута даје приказ нове ЕУ регулативе, што је непотребно.

11. Ст. 51, 52. Да ли је неопходно да се три пута понавља иста реченица, касније се поново наводи иста реченица „Elixir Zorka има технолошке могућности и економски интерес...“

Избрисано је понављање

12. Ст. 56. Дозирање микросировина, којих?

Појашњено је које су микросировине стр...71;

МСДС листе за микросировине су снимљене на диску у фолдеру МСДС листе

13. Ст. 59. Зауљивање гранула уљем, каквим?

Дат је податак стр 52 и 74

14. Ст. 60. Отпрашивање, па затим испирање отпадних гасова би требало подржати техничким подацима о квалитету испуштених гасова. Овде се помиње третман ваздуха натријум хипохлоритом, ради уклањања мириса. Касније ни у утицајима, ни у мерама, па ни мониторингу, мириси се не помињу. Проблему мириса би требало посветити више пажње, сада, а и у наредним поглављима.

Описано је решење за уклањање мириса стр...61 и 76

15. Ст.68. Потребно је подробније описати и документовати квалитет ваздуха који се испушта у атмосферу, прама техничким подацима произвођача опреме са једне и наших прописа са друге стране.

Описан је квалитет ваздуха који се испушта, стр..103

16. Ст. 70. Као и у предходној примедби и овде је потребно приказати податке произвођача опреме и нашу законску регулативу.

Дати су подаци стр 105

17. Ст.74. Два пута је поновљена реченица „Elixir Zorka има технолошке могућности и економски интерес...“, исправити. Реченицу „када су у питању раствори...“ треба прерадити.

Исправљено

18. Ст.75. Нема Прилога, па ни МСДС листа

МСДС листе су снимљене на диску у фолдеру МСДС листе

19. Ст.75 и 76. За табеле 4, 5 и 6, треба појаснити да се односе на пепео од сагоревања муља, дати порекло података.

Дато је порекло података стр 97

20. Ст. 76. Помоћни флуиди и енергенти, текст се понавља са ст.52.

Мислимо да не смета што су поновљени подаци

21. Ст.77. Помињу се азотови и сумпорни оксиди, пореклом из котларнице, али се касније у утицајима и мерама ови полутанти не помињу.

Појашњено је стр 100

22. Ст.77 - 88. Наводи се да је Интегрисаном дозволом дефинисана емисија гасова (флуоро водоника, хлороводоника, амонијака), из котларнице (азот диоксида, сумпордиоксида, угљенмооксида), али и прашкасте метерије. Треба појаснити и табеларно представити које концентрације полутаната се очекују после пречишћавања, а пре испуштања у атмосферу. Резултате упоредити са важећом законском регулативом. Ово је можда и најважније за цео пројекат и наравно студију утицаја. Такође, обратити пажњу на мирисе.

Представљено табеларно стр..103

стр 61 -објашњено је уклањање мириса

23. Ст.80. Табела 8. непрегледна, треба исправити “Дустконцентрација“

Исправљено стр 105

24. Ст.89. Бука, описује се само у неколико редова, при чему знамо да се у фабрици користе компресори, који су на жалост бучни. Где су смештени, колику буку праве и касније, које се мере предузимају и тд.

Детаљно је описано и дати су извори буке стр.114

25. Ст. 90. Поглавље 4, Алтернативе. Ово поглавље није обрађено у складу са Правилником о садржини студије, Сл. Г. 69/2005.

Поглавље је обрађено, мада се овде ради о реконструкцији, а не о новом постројењу стр...116

26. Ст.91. У Поглављу 5, Приказ стања ж.с. наводи се да су стамбени објекти на 500м удаљености, али треба напоменути да је ЈКП на 50, школа на 150, спортска хала и базен на 200м удаљености, о чему треба водити рачуна.

У тексту Студије је образложено да се постројење за производњу минералних ђубрива Elixir Zorka налази у индустријској зони Зорка радна зона Исток; предвиђене мере заштите се односе на заштиту животне средине; успостављен је мониторинг квалитета амбијенталног ваздуха у Граду

27. Ст. 92. Приказани услови Завода за заштиту природе су потпуно нечитљиви. Ако се и ови услови прилажу, онда није потребно приказивати их у оригиналној форми, већ аутор студије треба да да свој коментар.

Услови Завода за заштиту природе су приложени у прилогу Студије

28. Ст. 94, 95, нечитке слике.

Исправљено је

29. Ст.96. Квалитет ваздуха на територији Шапца, требало је да на основу резултата и коментара у Извештају, аутор студије да коментар са најважнијим подацима. Овако имамо нечитке копије извештаја. На ст. 99., су потпуно нечитљиве копије извештаја.

Аутор студије је дао коментар стр...127

30. Ст. 100, 101. Дају се подаци, само описно, вредности су мање, или више од вредности прописаним у Интегрисаној дозволи, без и једне нумеричке вредност. Тако 11 пута, а мења се само полутант.

Дати су закључци Извештаја о мониторингу емисије загађујућих материја од стране акредитоване и овлашћене стручне куће Аеролаб Београд, односно закључци за сваки емитер, стр 128

31. Ст.103, 104, Табела 9 и Слика 52 нечитки. Табеле на ст. 108 и 109, такође нечитке. Скица хале на ст. 116. је нечитка.

Исправљено

32. Ст. 106. Није јасно шта је сврха прилагања копије дела Решења о издавању водне дозволе, при чему се не види цело решење. На ст.112. није јасно зашто се прилаже копија водних услова, као и на ст. 115, копија дозволе за сакупљање неопасног отпада

Поступљено је према примедби, решења и дозволе су у прилогу Студије, на диску снимљено у фолдеру дозволе сагласности

33. Ст.107. Нечитка табела, који водоток, предходно је речено да се водоток испитивао пре и после фабрике Elixir Zorka, нема резултата, а ни коментара.

Допуњено и разјашњено стр...134

34. Ст. 112. Нису приказане актуелне вредности буке на простору фабрике и околине, како би требало, већ граничне вредности буке, што иде у Утицаје.

Приказане су вредности буке стр..114; резултат мерења буке је у прилогу Студије, снимљено на диску

35. Поглавље 6, Значајнији утицаји. Овом поглављу се мора посветити много више пажње. Наиме, констатација да фабрика која годишње производи 300 000 тона минералног ђубрива (1000 тона/дневно) нема утицаја на околину не стоји. Утицаји су могући током уклањања старе и приликом постављања нове опреме. Треба описати могуће утицаје на ваздух, воду и земљиште, али и околину (амонијак, сумпорна и фосфорна кис, флуоро водоник, сумпордиоксид, мириси, бука, можда и радиоактивност.

Детаљно је описан значајан утицај стр 149

36. Поглавље 7, Процена утицаја у случају акцидента. Поглавље треба ускладити са Правилником 69/2005. Није јасно зашто се даје списак машина и теретних возила. Које су ризичне позиције, које су мере. Добијена решења и сагласности су добродошла и треба их навести.

Поглавље је допуњено у складу са примедбом стр... 155

37. Поглавље 8, Мере. У складу са већ изнетим примедбама, проширени списак законске регулативе, планска и техничка документација са релевантним подацима, примењени стандарди, треба пребацити у уводни део Студије.

Мере су допуњене стр....159; сматрамо да списак прописа и израђене документације не смета јер је оператер дужан да поштује прописе и решења из израђене документације

38. Следећи наведене могуће утицаје у Поглављу 6, сада се приказују мере које ће те утицаје да редукују, или елиминишу.

Наведене су мере стр...159

39. Ст. 131. Пример, Начин истицања опасне материје, слика је нечитка, а црвени фломастер за подвлачење, додатно отежава читљивост. Како изгледа, пример треба описати у Поглављу 7, Акциденти.

Уклоњена је слика

40. Ст 134. Описују се мере заштите од буке, при чему се у Поглављу 6, овај проблем не наводи.

Исправљено је у поглављу 6 стр...153

41. Ст. 134. Трећа мера заштите од пожара је написана погрешно.

Мера је избрисана

42. Ст. 138. Мере које треба предузети по престанку рада фабрике, треба пребацити у Поглавље 4, Алтернативе.

Мере су остављене у поглављу 8, али су дате и у поглављу 4

43. Имајући у виду да Elixir Zorka d.o.o поседује интегрисану дозволу која је издата 15.05. 2018. године у којој су прописани услови и у погледу граничних вредности емисија у ваздух, као и обавезе у

погледу мониторинга и извештавања у вези ових емисија неопходно је да у оквиру студије, али и у закључку студије носилац пројекта табеларно прикаже за сваки постојећи емитер следеће:

-Врсте параметара- загађујућих материја у отпадном гасу које се мере, граничне вредности за сваки параметар на основу дозволе али и достигнуте концентрације загађујућих материја на основу извештаја о мерењу емисија од стране овлашћених лабораторија за 2018. и 2019.годину.

-Такође је потребно приказати ове податке и за HF који се континуално мери на емитеру E1 односно поређење са прописаним граничним вредностима.

-Како носилац пројекта предметном студијом планира успостављање мониторинга уградњом још два емитера, мора се детаљно образложити њихова оправданост (очекивани ниво емисија отпадног гаса) и утицај на укупне емисије које настају током рада након реконструкције.

Допуњена је Студија додатним подацима стр 103 и стр 87

44. Носилац пројекта планира да у оквиру измена у технолошком процесу користи водене растворе од прања железничких вагона који превозе сумпорну киселину, фосфорну киселину и амонијак садрже наведене хемикалије и који се карактеришу као опасан отпад. Даље се наводи да Elixir Zorka има технолошке могућности и економски интерес да врши хемијски третман и трајно збрињавање наведених киселих и базних водених раствора неутрализацијом у процесу производње NPK љубрива. Пепео и шљаке из постројења за термички третман канализационог муља, представљају алтернативну фосфорну компоненту, пречишћени су од тешких метала и садрже од 12% до 20%

P2 O5 карактеришу се као неопасан отпад. Elixir Zorka има технолошке могућности и економски интерес да врши хемијски третман и поновно искоришћење наведеног пепела и шљаке, као фосфорне компоненте у процесу производње NPK љубрива. У процесу производње NPK љубрива наведени пепео и шљака се хемијски третирају и разлажу сумпорном и фосфорном киселином.

- Имајући наведено у виду, Носилац пројекта није у оквиру описа будућег стања у потпуности описао и објаснио поступке хемијског третмана, поновног искоришћења и трајног збрињавања наведених отпадних материја.

Урађен је 3Д модел и описано је кретање отпада до погона и место где се уводи у технолошки процес. Пепео је замена за сирови фосфат у проценту 15-30%, док су отпадни раствори киселина и база замена за скруберску течност стр...92 и 93 као и стр 71,78

45. Такође је нејасно да ли ће одређене отпадне материје користити у свом технолошком процесу набављене као отпад или ће их користити као материје које су испуниле захтев за „ крај статуса отпада “односно као алтернативне сировине.

Користе се као отпад, али постоји могућност да пепео добије статус “крај отпада “чак и статус хемикалије

46. * Дозвола коју поседује Eco Lager не укључује третмане наведених индексних бројева отпада а такође је наведено да ће „нову дозволу “за третман прибавити Elixir Zorka. Из свега наведеног потребно је студију допунити и детаљно појаснити поступке хемијског третмана, поновног искоришћења и трајног збрињавања наведених отпадних материја.

Eco Lager не поседује дозволу за третман пепела и отпадних раствора киселина и база, поседује дозволу за њихово складиштење. За фабрику минералних љубрива ће се прибавити дозвола за складиштење и третман пепела и раствора киселина и база

47. Стр 77.- На завршном емитеру (дефинисано је Интегрисаном дозволом, емитују се HF, HCl, NH3)- такође се емитују прашкасте материје

Да, емитују се прашкасте материје, наведено је и у Плану мониторинга стр171

48. СТР 81.- Реч је о пепелу који је настао третирањем (спаљивањем) комуналног муља (неопасан отпад) и представља крајњи производ, тј завршетак пута једне материје такође се на стр 82. наводи нова сировина (пепео)

Исправљено

49. Стр 115. За складиштење пепела добијеног спаљивањем муља од пречишћавања комуналних вода (неопасан отпад) и разблажених раствора киселина и база (од прања вагона, опасан отпад) ће се користити новоформирано Складиште неопасног и опасног отпада и механички третман неопасног отпада. Одобрени капацитет је складиштење до 10т/дневно опасног отпада, 40т/дневно неопасног отпада и 70 т/дневно за третман неопасног отпада. – Одобрени капацитет се односи на постојеће стање. Потребно је дати пројекције капацитета „ новоформираног складишта “

Исправљена је формулација, ради се о Складишту Eco Lager

50. СТР 124 У циљу спречавања удеса, односно загађења земљишта и подземних вода, реализовали смо пројекат израде документације за изградњу и реконструкцију танквана око резервоара сумпорне и фосфорне киселине и амонијачних сфера. Реализација инвестиције је планирана за 2020.год. - Питање на које треба одговорити је питање да ли се водени растворе од прања железничких вагона који превозе сумпорну киселину, фосфорну киселину и амонијак складиште у одређене резервоаре и под којим условима.

Користиће се само један слободан резервоар на складишту фосфорне киселине (резервоар 582) запремине 2700m³ стр...145 и 146

51. Стр 129 Треба додати Правилник о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта („Службени гласник РС”, број 102/20)

Додат је наведени Правилник

52. СТР 137. Потребно је имати у виду да је огранак Eco Lager прибавио дозволу за складиштење и третман многих врста отпада. - ово треба брисати.

Избрисано је

53. За постројење Elixir Zorka се мора прибавити дозвола за управљање неопасним и опасним отпадом, по добијању дозволе по чл.145 Закона о планирању и изградњи. - Зашто се носилац пројекта позива на члан 145?

Значајно је јер се ради о реконструкцији без доградње; ниво документације је другачији у односу на чл.133, складу са Законом о планирању и изградњи и подз аконским актима

54. СТР 139. Ревизија интегрисане дозволе

55. У складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, члан 20. дефинисана је обавеза ревизије интегрисане дозволе-овај део треба изменити са Чланом 18.

Допуњено је стр....170

56. Издата дозвола подлеже поновном разматрању (у даљем тексту: ревизија) најмање два пута у току важења. Поступак ревизије надлежни орган покреће по службеној дужности или на захтев оператера и врши се у складу са чл. 10. до 15. овог закона. Надлежни орган по службеној дужности покреће поступак ревизије, ако:

1) је загађење које проузрокује постројење таквог значаја да је потребно извршити ревизију постојећих граничних вредности емисија, или је такве нове вредности потребно утврдити у дозволи;

2) постоји опасност да загађење проузрокује штету или настане штета по животну средину и здравље људи;

3) суштинске промене у најбољим доступним техникама омогућавају значајно смањење емисија без великих додатних трошкова;

4) промене у захтевима за безбедност у раду постројења или сигурност одређене активности захтевају увођење нових техника;

57. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Потребно је додати мониторинг земљишта и у табели у делу за земљиште наведени Правилник

Дат је мониторинг земљишта и додат је назив правилника;

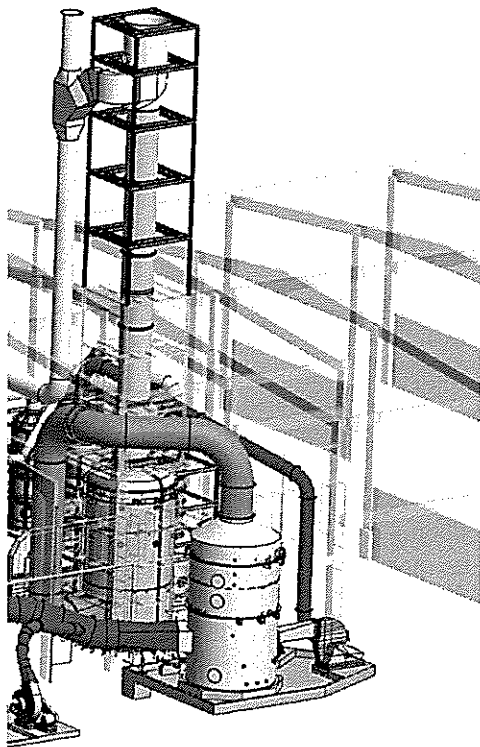
Осим измена у Студији, обрађивач Студије би у посебном документу требало да таксативно одговори на примедбе и да наведе места (стране, слике, табеле и др.) у Студији на којима су извршене исправке. Такође, неопходно је дати одговоре на примедбе заинтересоване јавности које су дате у прилогу овог дописа.

Такође, у Студији су дати податке који се односе на смањење емисије угљендиоксида због решавања амбалажног отпада стр 141 и због смањења количине рецикла уградњом сита стр 88.

Одговори на примедбе заинтересоване јавности:
(достављени у писаној форми 01.10.2020. године)

1. **Предмет:** Одговор на „Оквирна процена утицаја фабрике минералних ђубрива у Шапцу Elixir Zorka на квалитет ваздуха“ коју је доставила Др Драгана Ђорђевић, научни саветник , Руководилац Центра изврности за хемију и инжењеринг животне средине, ИХТМ Универзитет у Београду - у фази пројектовања додатног воденог скрубера и планови су да буде произведен и уграђен до краја маја 2021.године.

Пројекат је под називом: Реконструкција система за прање гасова у Зорки – II фаза



Обухват II фазе

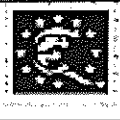
- Уградња додатног степена прања, повећање ефикасности
- Продужење димњака, боља дисперзија пречишћеног ваздуха

• Мешање топлог ваздуха са врећастих филтера флуидизационих хладњака у циљу смањења видљивости и ефикаснијег размагљивања

Када су у питању концентрације амонијака, на континуалном мерачу се веома ретко евидентира повећање концентрација амонијака изнад $30\text{mg}/\text{Nm}^3$. У Извештају за 2019.год Завода за јавно здравље Шабац се констатује да ни на једном мерном месту у Шапцу није било прекорачења концентрација амонијака у амбијенталном ваздуху:



Zavod za javno zdravlje - Šabac



Jovana Cvijica br. 1 15000 Šabac

Tel: 035-399-220 Fax: 035-343-006 E-mail: z.zabac@zjz.gov.rs

PIB: 100002542 Javna računar: 840-194667-5

6. ZAKLJUČAK

Na osnovu svih podučenih rezultata može se zaključiti:

Čaš:

Srednja godišnja vrednost za čaš na sva tri merna mesta se kreće u intervalu od 31,6 $\mu\text{g m}^{-3}$ do 35,6 $\mu\text{g m}^{-3}$ što je ispod maksimalno dozvoljene vrednosti za kalendarsku godinu (50 $\mu\text{g m}^{-3}$). Broj dana sa prekoracemom maksimalno dozvoljenom dnevnom vrednošću na mernom mestu Kasina iznosi 18, na mernom mestu Autobuska stanica 20, a na mernom mestu Benska bara 10.

Sumpor-dioksidi:

Srednja godišnja vrednost sumpor-dioksida na sva tri merna mesta se kreće u intervalu od 28,4 $\mu\text{g m}^{-3}$ do 30,4 $\mu\text{g m}^{-3}$ što je ispod granične vrednosti za kalendarsku godinu (50 $\mu\text{g m}^{-3}$). Prama Uredbi o SI glasilu RS broj 11/10, 13/10, 63/11 tabelarna vrednost za sumpor-dioksid jednaka je graničnoj vrednosti. Nije zabeleženo ni jedno prekoračenje dnevne granične vrednosti ni na jednom mernom mestu.

Azot dioksidi:

Srednja godišnja vrednost azot-dioksida na sva tri merna mesta se kreće u intervalu od 12,6 $\mu\text{g m}^{-3}$ do 22,8 $\mu\text{g m}^{-3}$ što je ispod granične vrednosti za kalendarsku godinu (40 $\mu\text{g m}^{-3}$). Nije zabeleženo ni jedno prekoračenje dnevne granične vrednosti ni na jednom mernom mestu.

Ukupne taložne materije:

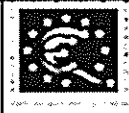
Prosedna godišnja vrednost je 262,53 mg m^{-2} dan na mernom mestu Autobuska stanica, a 421,68 mg m^{-2} dan na mernom mestu Benska bara što je više od maksimalno dozvoljene vrednosti za kalendarsku godinu (200 mg m^{-2} dan). Zabeleženo je jedno prekoračenje mesečne maksimalno dozvoljene vrednosti (450 mg m^{-2} dan) na mernom mestu Benska bara.

Metali u ukupnim taložnim materijama:

Srednje godišnje vrednosti iznose: za olovo 13,96 $\mu\text{g m}^{-2}$ dan na Autobuskoj stanici i 6,04 $\mu\text{g m}^{-2}$ dan u Benskoj bari, kadmijum 0,81 $\mu\text{g m}^{-2}$ dan na Autobuskoj stanici i 1,58 $\mu\text{g m}^{-2}$ dan u Benskoj bari, cink 256,28 $\mu\text{g m}^{-2}$ dan u Benskoj bari i 888,1 $\mu\text{g m}^{-2}$ dan na Autobuskoj stanici. Zakonska regulativa ne definiše granične vrednosti za metale.



Zavod za javno zdravlje - Šabac



Josipa Vojvoda br 1 15000 Šabac

Tel: 018-3983550 Fax: 018-343468 E-mail: zszabac@zdrav.hr

PIB: 100002545 Tehnički telefon: 340-19466-67

Amonijak :

Srednja godišnja srednja amonijaka na dva merna mesta se kreće u intervalu od 27,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 31,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Nije zabeleženo ni jedno prekoračenje dnevne grančne vrednosti ni na jednom mernom mestu (100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Pravilnikom nije definisana grančna srednja za kalendarsku godinu.

Fluorovodonik :

Srednja godišnja srednja fluorovodonika na dva merna mesta se kreće u intervalu od 0,72 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 0,88 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Zabeležena su 3 prekoračenja dnevne grančne vrednosti na mernom mestu Henska baba (3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) tokom meseca decembra.

2. Предмет: Одговор на примедбе и сугестије др Јелене Ђуричић -Миланковић дате на Захтев за сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта реконструкције постојећег производног погона за производњу минералних ђубрива у оквиру комплекса „Elixir Zorka“ на К.П.број 6915/35 К.О Шабац на територији града Шапца

- сугестија се прихвата/усваја - односи се на заустављање производње у фабрици Elixir Zorka минерална ђубрива у случајевима епизодних загађења која се јављају услед неповољних метеоролошких услова ,тачка 8.1.4 гласи :“ У случајевима неповољних метеоролошких услова, када дође до „обарања „ перјанице са завршног емitera , у град, потребно је привремено зауставити производњу до промене метеоролошких услова“.

Такође Elixir Zorka Шабац се определио за постављање метеоролошке станице у кругу фабрике и ангажовање метеоролога за праћење метеоролошких услова ; у току је избор опреме која ће бити уграђена.

- Elixir Zorka Шабац је у поступку пројектовања додатног воденог скрубера чију уградњу је сугерисала и др Драгана Ђорђевић у свом мишљењу на Студију. Очекује се да ће скрубер бити израђен и уграђен до краја маја 2021.године.

-Праћење квалитета амбијенталног ваздуха је у надлежности локалне самоуправе и реално је очековати да ће поред новоуспостављеног мерног места код Геронтолошког центра бити повећан број мерних места у Граду.

3. Предмет :Одговор на примедбе удружења РЕРИ-Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину, Београд, Краља Петра број 70/11, дате на Захтев за сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта реконструкције постојећег производног погона за производњу минералних ђубрива у оквиру комплекса „Elixir Zorka“ на К.П.број 6915/35 К.О Шабац на територији града Шапца

- усвојене сугестије и примедбе и у складу са њима допуњено је поглавље 4. Студије:

4. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ АЛТЕРНАТИВА КОЈЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА РАЗМОТРИО

Реконструкцијом фабрике за производњу минералних ђубрива у Шапцу носилац пројекта се определио према захтевима тржишта, захтевима ефикасности вођења процеса, захтевима побољшања радних услова и захтевима за побољшање стања животне средине. До решења се дошло обиласком неких сличних постројења пре свега у Европи (Португалија, Холандија); такође, уочене су, током рада могућности за побољшање процеса и већу ефикасност, додатна решења за заштиту животне средине и бољи квалитет производа.

Важно је нагласити да пројектована решења морају бити у складу са ВАТ документима, тј избор опреме који омогућује постизање ефикасности пречишћавања и заштиту животне средине.

Понуђеним решењима се задржава приступ поштовања Референтних BREF Докумената која су обрађена у Захтеву за Интегрисану дозволу.

4.1. Локација

Према Локацијским условима Elixir Zorka је покренула процедуру реконструкције постојеће фабрике у циљу измена неких технолошких и техничких решења из економских разлога, из разлога заштите на раду, због потребе за ефикаснијим радом и због побољшања услова заштите животне средине.

За локацију је израђен ПДР за зону Зорка-Радна зона Исток, који је усвојен 2016.год и објављен у „Сл.лист града Шапца и општина Богатић, Владимирци и Коцељева , бр 04/16“.

Усвојен је ИДПДР измена 1, на седници Скупштине Града Шапца,13.02.2020.год.

Реконструкција се изводи у складу са чланом 145.Закона о планирању и изградњи јер се не нарушава изглед објекта и нема доградње .

4.2. Одабрана технологија

Предвиђена реконструкција и измена технолошких решења је извршена у сарадњи са пројектантским фирмама СЕТ Шабац, Ирма Београд, консултацијом са израђивачима опреме , затим на основу знања и искуства инжењера Elixig Zorka Шабац, коришћењем референтних БРЕФ Докумената.

4.3 Методе рада

Оператер се определио за реконструкцију у оквиру постојећег објекта за производњу минералних ђубрива, уз поштовање планске документације : ПДР-а индустријске зоне Зорка-Радна зона Исток и прибављеним локацијским условима. На овим пословима је ангажован велики број стручних кадрова из фабрике и целог система Elixig Group и ангажована је пројектантска кућа СЕТ Шабац.

4.4. Одабрана локација и израда пројеката

Већ је наведено опредељење за локацију у оквиру постојећег објекта ;за израду пројеката је ангажован пројектант СЕТ Шабац који је израдио пројектну документацију за изградњу фабрике

4.5. Врста и избор материјала

Из стеченог искуства на изградњи фабрике за производњу минералних ђубрива ангажовани су доказани извођачи радова као и произвођачи опреме .

4.6. Време извођења пројекта

Припремни радови су започети током 2019.год, а планиран је завршетак крајем 2020.год.

4.7. Престанак функционисања

Изградња фабрике планирана је с намером дугорочног функционирања односно дугогодишњег коришћења; Ако се по завршетку рада фабрике не би обезбедила промена намене за неку другу индустријску делатност, потребно је поступити у складу са израђеним Планом затварања постројења (израђен приликом припреме документације за исходавање интегрисане Дозволе)

4.8. Почетак и завршетак извођења

Као што је већ речено, радови су започети средином 2019.год ; завршетак је предвиђен у крајем 2020.год што зависи од динамике обезбеђења свих неопходних дозвола.

4.9. Обим производње

Капацитет је 300 000 т/год минералних ђубрива разних формулација.

4.10. Контрола загађења

Контрола и одржавање опреме која је у функцији спречавања загађења је приоритет -замена филтер врећа , контрола пада притиска на врећастим филтерима , стална контрола производног процеса ;прописаним процедурама за покретање и заустављање производње спречава се да дође до загађења;ангажовањем акредитованих лабораторија обављати мерења у складу са прописима; редовно одржавати континуални мерач и вршити калибрацију у складу са Законом о заштити ваздуха.

4.11. Уређење одлагања отпада

Управљање отпадом у Elixir Zorka се одвија према Плану управљања отпадом који се повремено ажурира.За привремено одлагање отпада у фабрици постоји Објекат-привремено складиште за одлагање опасног и неопасног отпада.

4.12. Уређење приступа и саобраћајних путева

Користи се постојећа, потпуно развијена инфраструктура

4.13. Управљање заштитом животне средине

У фабрици Elixir Zorka је формирана Служба за EHS (БИЗНР и заштиту животне средине); Elixir Zorka поседује Сертификат ISO 14 001 и друге ISO Стандарде који се сваке године ресертификују (објављени на сајту друштва –(одељак одговорност)

4.14. Обуке

Обуке организује Служба EHS у сарадњи са HR сектором,према низу израђених и утврђених процедура: Ванредне ситуације , Истраживање инцидената, Идентификација опасности, Заштита од хемијског удеса итд.

4.15. Мониторинг

Контрола се обавља уз поштовање свих прописа Републике Србије, донетих закона и подзаконских аката уз ангажовање овлашћених и акредитованих лабораторија.За фабрику Elixir Zorka је израђен „План мониторинга“ као део документације за исходовање интегрисане дозволе.

4.16. Планови за ванредне прилике

У Elixir Zorka постоји ватрогасна служба, веома добро опремљена; пошто је фабрика Севесо постројење вишег реда због присуства амонијака у количини изнад 200 т, поступа се према израђеном Плану заштите од удеса и усвојеном од стране Министарства зжс.

4.17. Начин декомисије, регенерације локације и даље употребе

Ако се по завршетку рада фабрике не би обезбедила промена намене за неку другу индустријску делатност, потребно је са локације:

„ Уклонити грађевинске објекте и темелје објеката и извршити санацију и рекултивацију оштећеног тла како би се земљиште привело првобитној намени.

! Грађевински шут и остали отпад одлажу се на депонију коју одреди надлежни комунални орган.

Евентуални истрошени и замењени резервни делови опреме који имају употребну вредност се продају или предају овлашћеном оператеру за поједине врсте отпада

Обавеза је оператера да по престанку рада адекватно чува сорбенте и коришћене сорбенте преда овлашћеном оператеру за ову врсту отпада.

4.Предмет: Одговор на примедбе др Дејана Павловића из Иницијативе „*Za Šabac bez smoga*“ дату на Захтев за сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта реконструкције постојећег производног погона за производњу минералних ђубрива у оквиру комплекса „Elixir Zorka“ на К.П.број 6915/35 К.О Шабац на територији града Шапца
Констатовано је следеће:

Већина примедби се односи на квалитет амбијенталног ваздуха. Локална самоуправа је надлежна за успостављање адекватног мониторинга амбијенталног ваздуха. У Граду Шапцу мониторинг је успостављен на 5 мерних места и мерења врше акредитоване и овлашћене институције, Завод за јавно здравље Шабац и Градски завод за јавно здравље Београд.

У наведеној Студији су дати подаци овлашћених институција: Дат је Извештај Завода за јавно здравље Шабац за 2019.год у коме се констатује:



Zavod za javno zdravlje - Šabac



Jakovina Crkvice br. 1, 45000 Šabac

Tel: 015-399-220; Fax: 015-342-688; E-mail: z.zdravlje@jz.gov.hr

PIB: 100082342; Lokacijski broj: 854-194667-67

6. ZAKLJUČAK

Na osnovu svih prikazanih rezultata može se reći da su:

Čaš:

Srednja godišnja vrijednost za čaš na sva tri merna mesta se kreće u intervalu od 11 $\mu\text{g m}^{-3}$ do 18,6 $\mu\text{g m}^{-3}$ što je ispod maksimalno dozvoljene vrijednosti za kalendarsku godinu (50 $\mu\text{g m}^{-3}$) Broj dana sa prekršajevom (maksimalno dozvoljenom dnevnom vrijednošću na mernom mestu Kasuma iznosi 36, na mernom mestu Autobuska stanica 20, a na mernom mestu Henska bara 10.

Sumpor-dioksid:

Srednja godišnja vrijednost sumpor-dioksida na sva tri merna mesta se kreće u intervalu od 25,4 $\mu\text{g m}^{-3}$ do 30,4 $\mu\text{g m}^{-3}$ što je ispod granične vrijednosti za kalendarsku godinu (50 $\mu\text{g m}^{-3}$). Prema Uredbi (81. glasnik, 85. broj, 11/10, 35/10, 63/13) tolerancna vrijednost za sumpor-dioksid jednaka je graničnoj vrijednosti. Nije zabeleženo ni jedno prekršajenje dnevne granične vrijednosti ni na jednom mernom mestu.

Azot dioksid:

Srednja godišnja vrijednost azot-dioksida na sva tri merna mesta se kreće u intervalu od 12,6 $\mu\text{g m}^{-3}$ do 22,6 $\mu\text{g m}^{-3}$ što je ispod granične vrijednosti za kalendarsku godinu (40 $\mu\text{g m}^{-3}$). Nije zabeleženo ni jedno prekršajenje dnevne granične vrijednosti ni na jednom mernom mestu.

Ukupne taložne materije:

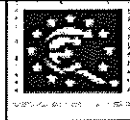
Prosječna godišnja vrijednost je 262,33 $\mu\text{g m}^{-3}$ dan na mernom mestu Autobuska stanica, a 421,68 $\mu\text{g m}^{-3}$ dan na mernom mestu Henska bara, što je više od maksimalno dozvoljene vrijednosti za kalendarsku godinu (200 $\mu\text{g m}^{-3}$ dan). Zabeleženo je jedno prekršajenje mesečne maksimalno dozvoljene vrijednosti (450 $\mu\text{g m}^{-3}$ dan) na mernom mestu Henska bara.

Metali u ukupnim taložnim materijama:

Srednje godišnje vrijednosti iznose: za olovo 13,96 $\mu\text{g m}^{-3}$ dan na Autobuskoj stanici i 6,64 $\mu\text{g m}^{-3}$ dan u Henskoj bari, kadmijum 0,81 $\mu\text{g m}^{-3}$ dan na Autobuskoj stanici i 1,58 $\mu\text{g m}^{-3}$ dan u Henskoj bari, cink 236,28 $\mu\text{g m}^{-3}$ dan u Henskoj bari i 888,1 $\mu\text{g m}^{-3}$ dan na Autobuskoj stanici. Zakonska regulativa ne definiše granične vrijednosti za metale.



Zavod za javno zdravlje - Šabac



Jovana Cvijelić b. 1. 15000 Šabac

tel: 015-290-250 Fax: 015-243-666 E-mail: zjz@zjz.gov.hr

IBB: 100082342 Jedini račun: 800-094667-57

Amonijak :

Srednja godišnja vrijednost amonijaka na dva merna mesta se kreće u intervalu od 23,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 31,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Nije zabeleženo ni jedno prekrataenje dnevne grančne vrednosti ni na jednom mernom mestu (100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Pravilnikom nije definisana grančna vrednost za kalendarsku godinu.

Fluorovodoniak :

Srednja godišnja vrijednost fluorovodoniaka na dva merna mesta se kreće u intervalu od 0,72 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 0,88 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Zabeležena su 3 prekrataenja dnevne grančne vrednosti na mernom mestu Buzaka bara (3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) tokom meseca decembra.

Познато је да је „Elixir Zorka“ учествовала у дискусији представљања Краткорочног акционог плана за заштиту квалитета ваздуха града Шапца; закључци су обавезујући за локалну самоуправу и реално је очековати да ће поред новоуспостављеног мерног места код Геронтолошког центра бити повећан број мерних места у Граду.

Elixir Zorka редовно обавештава јавност о континуалном мониторингу на завршном емитеру фабрике, као и мониторинг концентрација HF у амбијенталном ваздуху на мерном месту „Ватрогасни дом“; мерења се налазе на сајту компаније у Одељку екологија. Појединачни случајеви епизодног загађења ваздуха су резултат неповољних метеоролошких параметара; у таквим ситуацијама зауставља се производња и таква мера је уграђена и у Студију о процени утицаја на животну средину.

Крајем претходне године је на завршном емитеру постављен додатни демистер (о чему сте били обавештени); „Elixir Zorka“ је у поступку пројектовања додатног воденог скрубера чију уградњу је сугерисала и др Драгана Ђорђевић у свом мишљењу на Студију о процени утицаја на животну средину. Очекује се да ће скрубер бити израђен и уграђен до краја маја 2021. године.

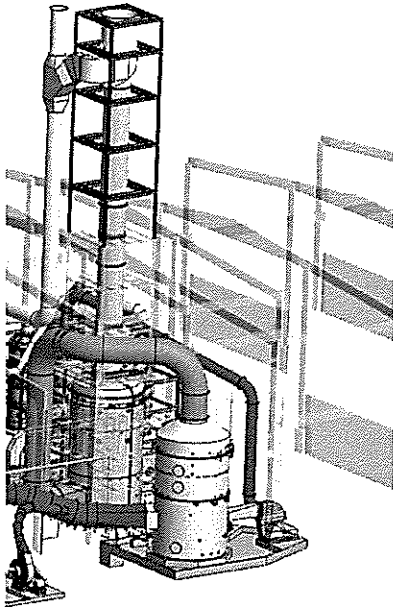
Такође „Elixir Zorka“ се определила за постављање метеоролошке станице у кругу фабрике и ангажовање метеоролога за праћење метеоролошких услова; у току је избор опреме која ће бити уграђена.

Као што је дискутовано на јавној расправи додатно повећање висине завршног емитера је свакако повољно са аспекта заштите животне средине тако да „Elixir Zorka“ планира да у истом термину за завршетак новог скрубера, повиси завршни емитер за још око 10 метара и да увођењем топлог ваздуха уклони одређени проценат водене паре у излазном гасу.

Циљ пројекта:

У оквиру друге фазе има неколико главних активности. Уградњом додатног испирача, омогућиће се додатни степен прања, чиме укупне нечистоће у пречишћеним гасовима неће прелазити 5 mg/Nm^3 .

Подизање висине димњака -емитера омогућиће бољу дисперзију влажних гасова на излазу и мањи утицај на микролокацију, док ће мешање топлог ваздуха допринети бољем размагљивању и мањој видљивости.



начи, обухват II -ге фазе је:

- Уградња додатног степена прања, повећање ефикасности
- Продужење димњака, боља дисперзија пречишћеног ваздуха
- Мешање топлог ваздуха са врећастих филтера флуидизационих хладњака у циљу смањења видљивости и ефикаснијег размагљивања

5. Предмет: Одговор на примедбу Младена Петровића из Иницијативе „Шабац без смога“ дату на Захтев за сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта реконструкције постојећег производног погона за производњу минералних ђубрива у оквиру комплекса „Elixir Zorka“ на К.П.број 6915/35 К.О Шабац на територији града Шапца

- Складиштење сумпора није било предмет израде наведене Студије, али је носилац пројекта „Elixir Zorka“ у обавези да са складиштењем истог поступа у складу са свим важећим прописима из области управљања отпадом, уз спровођење мониторинга чинилаца животне средине чије резултате контролишу надлежни инспекцијски органи.

Техничка комисија је узела у обзир горе наведене примедбе/коментаре заинтересоване јавности и одговоре који су дати од стране носиоца пројекта „Elixir Zorka“ Шабац, и на свом другом састанку који је одржан 05.10.2020. године сачињен је Извештај број: 353-02-1202/2020-03 од 05. 10. 2020.године са оценом предметне Студије и предлогом да се на исту да сагласност.

Закључак је да предметна Студија о процени утицаја на животну средину након извршене дораде/допуне и појашњења садржи све неопходне податке и документацију на основу којих се може проценити подобност предвиђених мера за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја на стање животне средине на локацији и ближој околини у току извођења пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта.

Студија о процени утицаја Реконструкције постојећег производног објекта за производњу минералних ђубрива у Шапцу у оквиру комплекса Еликсир Зорка д.о.о. обухватила је све потребне елементе наведеног пројекта у погледу реконструкције објекта за производњу минералних ђубрива и односи се на измене у технолошком процесу које подразумевају увођење нових сировина, замену технолошке опреме, измену асортимана производа и норматива потрошње сировина и енергената чиме се унапређује процес производње минералних ђубрива у побољшању параметара производње, параметара животне средине, услова у радној средини и укључивање у процес увођења циркуларне економије. За фабрику, „Elixir Zorka“, за производњу минералних ђубрива на локацији у Шапцу у индустријској зони Зорка-Радна зона Исток исходоване су све дозволе прописане законима Републике Србије, укључујући и интегрисану дозволу. Интегрисаном дозволом су прописане све граничне вредности за емисије у ваздух, воду, земљиште, ниво буке као и мониторинг параметара животне средине и носилац пројекта „Elixir Zorka“ Шабац је у обавези да у свему поступа у складу са истом.

На основу спроведеног поступка и предлога Техничке комисије, одлучено је као у диспозитиву.

Носилац пројекта је дужан да, у складу са чланом 28. став 1. Закона о процени утицаја на животну средину, у року од две године од дана добијања овог решења започне извођење пројекта из тачке 1. овог решења.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину.

На основу члана 33. Закона о процени утицаја на животну средину и члана 87. став 2. Закона о општем управном поступку, донето је Решење о трошковима поступка.

Ово решење је коначно у управном поступку.

Поука о правном средству: Против овог Решења није допуштена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе надлежном суду у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

Доставити:

- Архиви
- Носоцу пројекта
- Сектору за надзор и предострожност у животној средини
- Павловић Дејану -Иницијатива, „За Шабац без смога“
- Петровић Младену- Иницијатива, „За Шабац без смога“
- Регулаторном институту за обновљиву енергију и животну средину
- Јелени Ђуричић-Миланковић
- Др Драгани Ђорђевић, научној саветници, ИХТМ Универзитет у Београду

